

REJISSYOR VA TEATRI!

Mirsoliyeva Durdonaxon

*O'zbekiston davlat san'at institutining Qo'g'irchoq
teatr aktyorligi 4-bosqich talabasi.*

"Rejissyor va teatr" tushunchasi teatr va rejissyorlik san'ati olamidagi mavzular va jihatlarining keng doirasini qamrab oladi. Rejissyorlar teatr asarlarini yaratishda muhim rol o'ynaydi, ular spektaklni sahnaga qo'yish jarayonida asosiy shaxslar bo'lib, asarga o'zlarining shaxsiy qarashlarini o'zida mujassam etadi. Ushbu maqolada biz rejissyorning teatrdagi rolini, uning spektaklga ta'sirini va teatr olamida o'z izini qoldirgan ba'zi taniqli rejissyorlarni ko'rib chiqamiz.

Teatrdagi rejissyorning roli

Teatrdagi rejissyor-bu spektakl kontseptsiyasini yaratish va amalga oshirish uchun mas'ul bo'lgan ijodiy rahbar. Ularning vazifalariga quyidagilar kiradi:

1. Spektaklning talqini: rejissyor spektakl matnini tahlil qiladi va uni sahnada qanday namoyish etish kerakligi haqidagi tasavvurini ishlab chiqadi. Ular spektaklning mavzusi, uslubi, xarakterlari va umumiy xarakterini belgilaydi.

2. Aktyorlar bilan ishlash: rejissyor aktyorlar bilan hamkorlik qilib, ularga o'z qahramonlarini tushunish va shaxsiylashtirishga yordam beradi. Ular repetitsiyalarni boshqaradilar, aktyorlarga o'z belgilarini rivojlantirishga yordam berishadi va qahramonlar o'rtasida haqiqiy o'zaro ta'sirlarni yaratadilar.

3. Spektakl dizayni: rejissyor kostyum dizaynerlari, dekorativlar va yorug'lik dizaynerlari bilan hamkorlikda ularning kontseptsiyasiga mos keladigan vizual va atmosfera spektaklini yaratadi.

4. Rejissura bilan ishlash: rejissyor sahnadagi aktyorlarning harakatlari va harakatlarini belgilaydi. Ular spektaklning silliq o'tishini ta'minlash uchun bloklarni va sahna asarlarini boshqaradilar.

Umumiy muhitni yaratish: rejissyor spektaklning umumiy kayfiyati va hissiy chuqurligini etkazish uchun javobgardir. Ularning musiqa, saundtrek va yorug'lik effektlarini tanlashi tomoshabinlarning idrokiga sezilarli ta'sir ko'rsatishi mumkin.

Taniqli rejissyorlar va ularning teatrga ta'siri

Teatr tarixida ko'plab taniqli rejissyorlar bor, ularning asarlari teatr san'atining rivojlanishiga sezilarli ta'sir ko'rsatgan:

Konstantin Stanislavskiy: rossiyalik rejissyor va aktyor, "metod" tizimining yaratuvchisi, bu aktyorlarning o'z qahramonlarini chuqur tushunishi va joylashtirishini anglatadi.

Bertolt Brext: "epik drama" teatri bilan tanilgan nemis rejissyori, u tomoshabinlarda aks ettirish va tanqidiy fikrlashni uyg'otishga intilgan.

Piter Bruk: turli mamlakatlarda ishlagan va Piter Brendon bilan "Hamlet" versiyasi kabi innovatsion spektakllarni yaratgan britaniyalik rejissyor.

Antonin Artaud: frantsuz aktyori va rejissyori, teatr shakllari va tomoshabinlarga ta'siri bilan tajriba o'tkazgan absurd teatrining vakili.

Devid Linch: "Eraserhead" kabi teatr tomoshalari va sahna asarlariga o'ziga xos yondashuvi bilan tanilgan amerikalik kinorejissor.

Rejissyorlar va teatr har doim yaqin aloqada bo'lgan va ularning hamkorligi zamonaviy teatr san'atini shakllantirishda muhim rol o'ynaydi. Har bir rejissor o'ziga xos nuqtai nazar va ilhom olib keladi, har bir teatr tomoshasini o'ziga xos va o'ziga xos qiladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. "Rejissyorning bir kunlik hayoti" A. Nazir
2. V.I. Nemrovovich – Donchenko. "Teatr"